

Бәширов Гомәр (1901 – 1991)

Гомәр Бәширов – күренекле татар язучысы.

Г. Бәширов әдәбиятка 1930 еллар башында килә. Язучының «Канлы бармаклар» исемле беренче хикәясә 1931 елда Мәскәүдә «Ударниклар» журналында басыла. Туган ил темасын яктырткан «Соңгы сугыш» дигән беренче китабы 1934 тә Казанда нәшер ителә.

1937 елда язучының атаклы «Сиваш» повесте басылып чыга. Бу әсәр бик тиз тарала һәм Г.Бәшировны күренекле язучылар сафына чыгара. Язучының «Намус» (1948) романы аеруча уңыш казана. 1968 елда язучы татар халкының горейф-гадәтләрен яктырткан «Туган ягым – яшел бишек» исемле автобиографик әсәрен тәмамлай. 1978 елда Г.Бәшировның «Җидегән чишмә» романы басылып чыга. Әсәр табигатьне саклау өчен көрәш темасына багышланган. «Көзгә ачы жылларда» (1984), «И язмыш, язмыш» (1990), «Сарут» (1990) повестьлары, «Туган ягым – яшел бишек» исемле автобиографик әсәре, «Җидегән чишмә» романы һ. б. әдип ижатының энжеләре булып торалар.

Г.Бәширов – фольклор әсәрләрен туплап, бастырып чыгару эшенә дә күп көч куйган язучы. «Туксан тугыз мазәк», «Мең дә бер мазәк» исемле китаплар аның хезмәт нәтижәсе.

Төп басма китаплары

Мең дә бер мазәк / мазәкләрне жыючы һәм эшкәртүче Г. Бәширов. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1963. – 402 б.

Ана каз белән ата каз һәм аларның уникале бәбкәсе. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1968. – 13 б.

Намус: роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1970. – 440 б.

Туган ягым – яшел бишек: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1973. – 328 б.

Сиваш: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1977. – 144 б.

Җидегән чишмә: роман. – 1 китап. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1977. – 336 б.

Җидегән чишмә: роман. – 2 китап. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1978. – 330 б.

Тормыш юлында: повесть - истәлек, мәкаләләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1986. – 383 б.

И язмыш, язмыш: повестьлар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1990. – 479 б.

Бибек нигә елый: хикәя. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1992. – 48 б.

Кетеки тел бистәләре: мазәкләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1993.

Күңел дәфтәре: көндәлек язмалар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2011. – 462 б.

Сайланма әсәрләр: 5 томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2005 .
5 т.: Көзгә ачы жылләрдә. Тормыш дәфтәре: повесть-истәлек, көндәлек язмалардан. – 2005. – 415 б.

Т. 2: Туган ягым–яшел бишек: повесть. – 2005. – 398 б.

4 т.: Сиваш. Гыйбрәт: повесть, роман. – 2005. – 447 б.

Т. 3: Жидегән чишмә: роман. – 2005. – 399 б.

Туган ягым - яшел бишек: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2014. – 444 б.

Гыйбрәт: тәмамланмаган роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2000. – 365 б.

Библиография

Бәширов, Г. «Каюм бабайга ачуым чыкты...» / Г. Бәширов // Ялкын. – 2016. – №1. – 40-41 б.

Язучы Гомәр ага Бәшировның истәлекләре, фотолары.

Ганиева-Гыйниятуллина, А. Прозабыз аксакалы. / А.Ганиева-Гыйниятуллина // Мәдәни жомга. – 2016. – №2 (22 январь). – 15 б.

Язучы Гомәр Бәширов ижаты турында.

Гыйниятова, Г. 6 нчы сыйныфта татар әдәбияты / Г.Гыйниятова // Ачык дәрес (Открытый урок). – 2020. – №1. – 3 - 4 б.

Язучы Гомәр Бәшировның «Туган ягым яшел бишек» әсәрендә «Язгы сабан туйлары» бүлеген анализлау (6 сыйныф укучылары өчен татар әдәбияты дәресе өчен).

Закирова, Г. Затлылык - әтисеннән. / Г.Закирова // Гаилә һәм мәктәп. – 2017. – №1. – 22-25 б.

Язучы Гомәр Бәширов турында.

Лерон, Л. Гомерле Гомәр Бәширов / Л.Лерон // Идел. – 2020. – №1. – 14 -17 б.

Язучы Гомәр Бәширов турында истәлек.

Хәмидуллин, Л. «Күңел дәфтәре» ндә ниләр бар? / Л. Хәмидуллин // Мәдәни жомга. – 2014. – № 26 (4 июль).

Язучы Гомәр Бәшировның «Күңел дәфтәре» дигән көндәлек язмалар китабы турында.

Шамова, Ә. Фронт хатлары: Бөек Жңүгә 70 ел / Ә. Шамова // Мәдәни жомга. – 2015. – № 16 (30 апр.). – 8 б.

Бөөк Ватан сугышта катнашкан татар язучыларның хатлары. Бу санда Хатип Госман-Гомәр Бәшировка һәм Фатих Кәрим, Әнвәр Давыдов-Тажжи Гыйззәткә язган хатлары тапшырыла.

Янсуар, Л. Туган ягы- карлы бишек / Л. Янсуар // Татарстан. – 2018. – №1. – 42-47 б.

Язучы Гомәр Бәширов турында.

Баширов Гумер (1901 – 1991)

Гумер Баширов – татарский писатель.

Литературной деятельностью занимается с 1931 года. За этот период им написан ряд произведений. Среди них рассказы «Мать», «Последняя драка», «Лес шумит», «В один из дней», «Джигит, приехавший в гости», сборник рассказов и очерков «Месть», сборник военных очерков «Гармонист», повесть «Сиваш» (1937).

Г. Баширов много работал над собиранием и записыванием татарского фольклора. Опубликовал книги «Народные сказки», «Тысяча и один мэээк» (1963). В 1948 году писатель опубликовал на татарском языке роман «Честь» о татарском колхозе в годы Великой Отечественной войны.

В послевоенные годы Башировым были написаны роман «Семь ключей Алтынбикэ» (1977—1978), автобиографическая повесть «Родимый край — зелёная моя колыбель» (1967), повесть «Семерица» о нравственных истоках традиций, обрядов, обычаев, национальных черт родного народа. Им также написаны повести «Ветры осенние...» (1984), «О, судьба, судьба» (1990).

Книги

Честь: роман. – Москва: Советская Россия, 1988. – 528 с.

Семь родников: роман. – Москва: Современник, 1986. – 397 с.

Эти книги Вы можете взять в нашей Республиканской детской библиотеке

Ана каз белән ата каз һәм аларның уникале бәбкәсе. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1968. – 13 б.

Сиваш: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1977. – 144 б.

Тормыш юлында: повесть - истәлек, мәкаләләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1986. – 383 б.

И язмыш, язмыш: повестьлар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1990. – 479 б.

Кетеки тел бистәләре: мәзәкләр. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1993.

Күңел дәфтәре: көндәлек язмалар. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2011. – 462 б.

- Сайланма әсәрләр: 5 томда. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2005 .
5 т.: Көзге ачы жыллардә. Тормыш дәфтәре: повесть-истәлек, көндәлек
язмалардан. – 2005. – 415 б.
- Т. 2: Туган ягым–яшел бишек: повесть. – 2005. – 398 б.
- 4 т.: Сиваш. Гыйбрәт: повесть, роман. – 2005. – 447 б.
- Т. 3: Жидегән чишмә: роман. – 2005. – 399 б.
- Туган ягым - яшел бишек: повесть. – Казан: Татарстан китап нәшрияты,
2014. – 444 б.
- Гыйбрәт: тәмамланмаган роман. – Казан: Татарстан китап нәшрияты,
2000. – 365 б.